

امتناع برهان صدیقین بدون پیش فرض فلسفی در منطق جدید

نویسنده:

اسد الله فلاحی

منتشر شده در:

فصلنامه علمی پژوهشی فلسفه دین؛ شماره ۶؛ ۱۳۹۴

چکیده:

آخرین و کوتاه ترین تقریر از «برهان صدیقین» از علامه طباطبایی است که استاد جوادی آملی درباره آن ادعا کرده اند که هیچ پیش فرض فلسفی ندارد و از این رو، می تواند به عنوان اولین مساله فلسفی مطرح شود. این ادعا بحث هایی را پدید آورده و مورد تایید و انکار برخی از معاصران قرار گرفته است. در مقالات متعددی که در این زمینه به نگارش درآمده است، این ادعا به صورت موردی بررسی و نقد شده است. در این مقاله، ادعای استاد جوادی آملی را به صورت کلی و بدون توجه به برهان علامه طباطبایی بررسی می کنیم و می خواهیم ببینیم که آیا اثبات وجود خدا بدون کمک پیش فرض فلسفی اصولاً ممکن است یا خیر؟ در این مقاله، با صورت بندی «موجود بودن خدا» در منطق مرتبه دوم هنکین (که با ادات های وجهی ترکیب شده است) و با استناد به اثبات ناپذیری آن در این منطق، نشان داده ایم که اثبات این مفهوم بدون پیش فرض فلسفی امکان ندارد.

کلید واژه ها:

وجود، وجوب، برهان صدیقین، منطق وجهی، منطق مرتبه دوم